TJEDNIK HRVATA U MAĐARSKOJ

HRVATSKI glasnik

XXXII. godina, 8. broj | 24. veljače 2022. | cijena 200 Ft

Veliko bajsko prelo

Foto: Ivan Ivković Ivandekić

6. stranica

„On the Bridge of Music"

4. –5. stranica

Koordinacijski sastanak u Pečuhu

7. stranica

Foto: Miklós Šoltész / Facebook

Dodjela srednjoškolskih stipendija

10. stranica

Skini masku za masku

S otvaranjem izložbe Larfe, povidajke o maska i bušov, prošloga petka u Zbirki sakralne umjetnosti Hrvatov u Prisiki, morebit su i sami posjetitelji veću volju dobili za maškaradu, ka čeka gvišno krajem ovoga tajedna Židance i Prisičane. Otpustiti brige i jad, veseliti se konačno i ponovo u društvu, dočarati smih na obraze. Polako mine mesopusno vrime prez masovnih Hrvatskih balov. S nostalgijom bi se mogli pominati o jednoj ili drugoj zabavi, o najvećoj u Sambotelu, a morebit najmanjoj undaskih folklorašev u Horpaču. Razmišljanja bi bilo vridno, kako smo se lako otpovidali druženja, medjusobne komunikacije, spravišća po dvoljetnom diktatu globalne vladavine pandemije, ka dan za danom, vidi se, sve jasnije i grublje ocrta, kakova je mutna i zarovana igra. U Beču je i ljetos održan virtualni bal Gradišćancev, ali nigdor neka ne zame na se, nekako me ne drži preveć misao u srići da pozirajući se pred ekranom, kad mi zasvira neki bend, u hiži ću začeti valcer tancati. Od toga nam je potribnije nešto bolje, nešto peršonski, nešto konkretnije. Da su ljudi željni jedan drugoga, da su ljudi željni objamljenja, rukovanja, pogledati u čisti, nemaskirani obraz jedan drugomu, to je sigurno. Dost je bilo svega ločestoga, dost je bilo negativnih visti i stalnoga tuketanja panike, protuliće nas na pragu čeka i za koljnofskom srčanošću ter hrabrosti Hrvatov u Bika, ki su suprot svih gatanj još skupadošli na jednonoćno veselje, ove dane zopet nas čekaju ulične, tradicionalne, a i malo modernije maškarade. Ovoga petka dica Hrvatskih Šic i Narde se pozivaju na maškaradu u mjesni Dom kulture, drugi dan Kemljanci će moći obrnuti lice prema hrvatskom faršangu, dokle u Hrvatskom Židanu ove subote od 12.30 čekaju domaćini u fašenjskoj povorki dobre ljude i u mimohodu ter polig putnja vrata, pri gošćenju. Ljetos ni Prisičani neće mirovati, isti dan kad susjedi, samo od 15 uri, svi su pozvani na otpodnevno fašenjsko mulatovanje. Pravoda, iz mesopusnih kavalkadov neće vanostati ni Gornji Četar s rozmarinom, morebit će si pod noge zeti put i nardarski i šički dičaki, a ni Unda ni Plajgor neće lišiti svoje stanovničtvo od zakapanja zime. Tako s veseljem najpr, skini i minjaj Covid-masku za fašenjsku!

Tiho

Glasnikov tjedan

Mađarska Vlada putem Državnog tajništva za vjerske i narodnosne veze pri Uredu predsjednika Vlade izdvaja sve veća sredstva za narodnosne srednjoškolske stipendije učenika srednjih narodnosnih gimnazija i stipendiranje studenata koji upisuju neku od narodnosnih nastavničko-odgajateljskih struka na fakultetima ili visokim školama u Mađarskoj. Takvu potporu od pokretanja stipendije 2011. godine uživaju i učenici dviju hrvatskih gimnazija u Mađarskoj. Do 2021. godine srednjoškolsku je stipendiju prema riječima nadležnog državnog tajnika primilo 270 učenika narodnosnih gimnazija i srednjih škola. Mnogi od njih nisu pripadnici narodnosti, tek polaznici spomenutih ustanova.

„Do 2021. godine srednjoškolsku je stipendiju prema riječima nadležnog državnog tajnika primilo 270 učenika narodnosnih gimnazija i srednjih škola. Mnogi od njih nisu pripadnici narodnosti, tek polaznici spomenutih ustanova."

Stipendije se preko javnog natječaja dodjeljuju srednjoškolcima koji pohađaju jednojezične ili dvojezične narodnosne gimnazije u Mađarskoj, a u slučaju narodnosti koje nemaju gimnaziju srednjoškolcima koji pohađaju nastavu dotičnog narodnosnog jezika. Namjera je i cilj pomoći darovitim učenicima koji pripadaju narodnosnim zajednicama i imaju prosjek ocjena iznad 4,00 te su aktivni članovi narodnosnih zajednica, sudjeluju u kulturnom životu škole, a pri ocjeni zahtjeva uzima se u obzir i socio-ekonomsko stanje učenika te daljnji planovi glede školovanja.

Godine 2011., kad je pokrenuta, stipendija je po učeniku iznosila 60 tisuća forinti mjesečno, a isplaćivala se dvadeset mjeseci. Učenici kojima je dodijeljena stipendija dobivaju je u 11. i 12. razredu, odnosno tijekom posljednje dvije školske godine srednjoškolskog obrazovanja. U posljednjih nekoliko godina, počev od 2019., povećao se broj stipendiranih učenika, ali je iznos stipendije smanjen. Ona sad iznosi 30 tisuća forinti mjesečno i, kao i prije, isplaćuje se dvadeset mjeseci. Pogledala sam popis imena učenika dviju hrvatskih gimnazija koji su proteklih godina dobivali stipendiju. Nisu to uvijek bili najbolji učenici u razredu, no u nekim razredima bilo je i onih koji su se svojim sposobnostima, aktivnošću i planovima znatno isticali i imali prosjek 5,00. To je izazivalo reakcije, rekao je ovih dana nadležni državni tajnik, pa se 2021. povećao broj zahtjeva škola za dodjelu stipendija: sad se mogu podnijeti četiri zahtjeva kojima se nakon završenog 10. razreda predlažu četiri učenika. Čujemo kako od rujna 2021. svaka srednja narodnosna škola može podnijeti čak dvanaest zahtjeva za stipendije u 2022. godini. Ovih dana odluku o stipendiranju tijekom narednih 20 mjeseci u mjesečnom iznosu od 30 tisuća forinti od državnog tajnika u svečanim okvirima primila su četiri učenika 11. razreda budimpeštanskog HOŠIG-a: Borka Borbola, Zsófia Varga, Gergő Szabó i Nemere Markó. Stipendiju su dobili i učenici 11. razreda gimnazije Miroslava Krleže. To su Branko Hahner, Bianka Bosnyák, Éva Sántha i László Rádai. Ovaj put nisam pisala o studentskim narodnosnim stipendijama, o njima nekom drugom prilikom.

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

HRVATSKI glasnik

Odluka o narodnosnim projektima za 2022. godinu

Operativna potpora – hrvatskim civilnim udrugama dodijeljeno ukupno 55,4 milijuna forinti

Nakon odobrenja Državnog tajništva za vjerske odnose i narodnosti Ureda predsjednika Vlade Fond „Gábor Bethlen" donio je odluku o isplati operativne potpore narodnosnim civilnim udrugama te financiranju narodnosnih kampova i kulturnih projekata iz državnog proračuna tijekom 2022. godine.

Na mrežnoj stranici Fonda „Gábor Bethlen" pod referentnom oznakom NCIV-KP-1-2022 objavljena je odluka o dodjeli operativne potpore za rad narodnosnih civilnih udruga. Svrha potpore je financiranje rada civilnih organizacija, ponajprije s ciljem ostvarivanja i očuvanja narodnosnog identiteta, njegovanja materinskog jezika, običaja, duhovne i materijalne kulture te zastupanja narodnosnih interesa.

Sukladno stavkama državnog proračuna i objave natječaja raspodijeljeno je okvirnih 500 000 000 ft, pri čemu se pojedinačno apliciralo za iznose između 300 000 i 5 000 000 ft. Potporu su dobili svi formalno ispravni projekti, a među njima i projekti 36 hrvatskih udruga. Najveću potporu dobio je Savez Hrvata u Mađarskoj u iznosu od 5 000 000 ft, zatim Zaklada za hrvatsko školstvo u Mađarskoj 4 500 000 ft, Udruga gradišćanskih Hrvata u Mađarskoj 3 600 000 ft, a ostali iznosi kreću se između 500 000 i 2 500 000 ft. Potpora se daje za aktivnosti u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. godine, a dodijeljena je sljedećim hrvatskim civilnim udrugama (potpuni popis korisnika potpore iz ove kategorije dostupan je na poveznici https://bgazrt.hu/wp-content/uploads/palyazati_kiirasok/nemzetisegi_tamogatasok/2022/NCIV-KP-1-2022_dontesi_lista.pdf):

KANIŽA – Udruga kaniških Hrvata, operativna potpora: 1 500 000 ft;

SERDAHEL – Serdahelska kulturna i sportska udruga, potpora za očuvanje pomurskih vrijednosti: 1 000 000 ft;

SANTOVO – Državna udruga šokačkih Hrvata, potpora za projekt čuvanje običaja, prisjećanje na prošlost i gradnju budućnosti: 2 000 000 ft;

FIĆEHAZ – Udruga pomurskih hrvatskih veterana, potpora za očuvanje tradicija i identiteta: 500 000 ft;

MOHAČ – Čitaonica mohačkih Šokaca, operativna potpora: 2 500 000 ft;

MOHAČ – Mohačka narodnosna plesna udruga, potpora za rad: 1 500 000 ft;

KOLJNOF – Koljnofsko hrvatsko društvo, operativna potpora: 2 500 000 ft;

KAPOŠVAR – Državno društvo mađarsko-hrvatskog prijateljstva, operativna potpora: 1 000 000 ft;

VRŠENDA – Kulturna i vjerska udruga vršendskih šokačkih Hrvata, potpora za budućnost vršendskih Hrvata: 2 000 000 ft;

KOLJNOF – KUME – Zaklada EMC GRAH „KUME" (tj. Etnomemorijalni i Informacijski Centar Gradišćanskih Hrvatov), operativna potpora: 500 000 ft;

SAMBOTEL – Društvo sambotelskih Hrvatov, operativna potpora: 1 250 000 ft;

KUKINJ – Hrvatska kulturna udruga „Ladislav Matušek", operativna potpora: 1 500 000 ft;

PEČUH – Kulturna udruga „Tanac", operativna potpora: 2 500 000 ft;

SALANTA – Kulturna udruga Marica, operativna potpora: 2 500 000 ft;

SUMARTON – Udruga vinara svetog Martina, njegovanje hrvatskih vinogradarskih tradicija: 1 500 000 ft;

PEČUH – Udruga baranjskih Hrvata, potpora za rad: 2 000 000 ft;

SAMBOTEL – Hrvatsko kulturno i vjersko društvo Sambotel, operativna potpora: 1 250 000 ft;

MLINARCI –Udruga za razvoj zajednice, potpora za očuvanje tradicije: 500 000 ft;

NAGYATÁD – Hrvatska kulturna udruga, operativna potpora: 500 000 ft;

KOLJNOF – Društvo Hrvati, operativna potpora: 500 000 ft;

DUŠNOK – Kulturna udruga Dušnok, operativna potpora: 1 250 000 ft;

ŠOPRON – Matica hrvatska Šopron, operativna potpora: 500 000 ft;

ŠOPRON – Čakavska katedra Šopron, operativna potpora: 500 000 ft;

BAJA – Udruga „Čabar", operativna potpora: 1 000 000 ft;

KERESTUR – Kulturno društvo Kerestur, potpora za priredbu „Samo svi zajedno": 750 000 ft;

BARČA – Hrvatska kulturna udruga Podravina, operativna potpora: 2 500 000 ft;

BUDIMPEŠTA – Savez Hrvata u Mađarskoj, operativna potpora: 5 000 000 ft;

PUSTARA – Zaklada „Za seoski dom", potpora za očuvanje hrvatske baštine: 500 000 ft;

KOLJNOF– Zaklada za koljnofski vrtić, operativna potpora: 500 000 ft;

ŠOPRON – Šopronsko hrvatsko kulturno društvo, operativna potpora: 500 000 ft;

BAJA – Kulturna udruga „Plesni krug Šugavica", operativna potpora: 1 500 000 ft;

HRVATSKI ŽIDAN – Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, operativna potpora: 3 600 000 ft;

PEČUH – Kulturna udruga „Baranja", operativna potpora: 2 000 000 ft;

MARTINCI – Kulturna udruga „Martince", operativna potpora: 1 800 000 ft;

KERESTUR – Udruga „Zrinski kadeti", operativna potpora: 500 000 ft;

STARIN – Umjetnička zaklada „Biseri Drave", operativna potpora: 750 000 ft;

BUDIMPEŠTA – Zaklada za hrvatsko školstvo u Mađarskoj, operativna potpora: 4 500 000 ft.

Pripremio: S.B.

Svečano i ponosno

U Budimpešti gala koncertom obilježena 30. obljetnica međunarodnog priznanja Republike Hrvatske i uspostave diplomatskih odnosa s Mađarskom

Povodom 30. obljetnice međunarodnog priznanja Republike Hrvatske i uspostave diplomatskih odnosa s Mađarskom u budimpeštanskom Operetnom kazalištu 25. siječnja održan je gala koncert „On the Bridge of Music". Na koncertu su nastupili orkestri i solisti budimpeštanskog Operetnog kazališta i osječkog Hrvatskog narodnog kazališta. Priredbi su među ostalim nazočili ministar vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Gordan Grlić Radman, državni tajnik za kulturu pri Ministarstvu ljudskih resursa Mađarske Péter Fekete, intendantica HNK Osijek Dražena Vrselja, ravnatelj budimpeštanskog Operetnog kazališta Attila Kiss B., predstavnici diplomatskog zbora, mnogobrojni Hrvati iz Mađarske te drugi visoki predstavnici mađarskog i hrvatskog javnog života.

Svečano otvorenje

Republika Hrvatska ove godine proslavlja veliku i važnu obljetnicu, trenutak kada je postala dijelom obitelji međunarodno priznatih i samostalnih država. Povodom 30. obljetnice međunarodnog priznanja Republike Hrvatske i uspostave diplomatskih odnosa s Mađarskom Hrvatsko narodno kazalište Osijek 18. siječnja 2022. bilo je domaćinom Gala koncerta „On the Bridge of Music". Napominjemo kako su diplomatski odnosi između dvije države uspostavljeni 18. siječnja 1992. godine. Nakon Osijeka 25. siječnja 2022. gala koncert je održan u budimpeštanskom Operetnom kazalištu. Nakon intoniranja hrvatske i mađarske himne te himne Europske unije publici se obratio ravnatelj Operetnog kazališta Attila Kiss B., koji se upitao: „Zar nema značajnijih mostova između dva naroda od obitelji Zrinski, čijim se junacima jednako divi i koje poštuje hrvatski i mađarski narod? Ili pjesnika Janusa Pannoniusa, kojeg Mađari smatraju svojim prvim pjesnikom, a rođen je pod imenom Ivan Česmički?" Rekao je kako dva naroda imaju mnogo toga zajedničkog, ali ipak su najvažniji ponos i sloboda, koji su se kroz povijest izražavali na najraznovrsnije načine. „Mislim da možemo ponosno izjaviti kako su tijekom višestoljetne povijesti najbolji susjedi i partneri Mađara bili upravo Hrvati", istaknuo je ravnatelj Kiss B., naglasivši kako umjetnici grade drugi oblik mostova između dva naroda. Zajednički cilj je podizanje umjetničkih veza na razinu turističkih, „jer kad je riječ o Hrvatskoj Mađari se ponajprije sjete turističkog raja", rekao je ravnatelj. U posljednjih sto godina, nažalost, odnosi su oslabili, što valja promijeniti, jer susjedi i prijatelji jedni o drugima trebaju znati puno više, a Hrvati i Mađari podjednako se mogu pohvaliti visokom kulturom, zaključio je ravnatelj Attila Kiss B.

Intendantica Hrvatskog narodnog kazališta Osijek Dražena Vrselja pozdravila je sve prisutne na gala koncertu koji je priređen povodom 30. obljetnice međunarodnog priznanja Republike Hrvatske i uspostave diplomatkih odnosa s Mađarskom. Posebno se zahvalila onima koji su pridonijeli organizaciji koncerta, posebice hrvatskoj i mađarskoj Vladi, nadležnim ministarstvima, Gradu Osijeku i Osječko-baranjskoj županiji. Naglasila je kako se nada da će se „plodonosni odnosi" budimpeštanskog Operetnog kazališta i Hrvatskog narodnog kališta u Osijek nastaviti te je svima zaželjela ugodnu zabavu.

Prizor s koncerta

„Hrvati i Mađari susjedi su od pamtivjeka, što istodobno znači sudbinu i zajedništvo, povijest i identitet. Uz sve naše različitosti dijelimo zajedničke korijene i

Intendantica Hrvatskog narodnog kazališta Osijek Dražena Vrselja

Ministar vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Gordan Grlić Radman

obostranom energetskom, prometnom, gospodarskom, kuturnom, odgojno-obrazovnom, vojnom i sportskom razvoju. Posebno smo ponosni na tradicionalne kulturne odnose, koji će se nastaviti graditi. Među značajnijim priredbama naveo je i izložbu „Ars et virtus – 800 godina zajedničke kulturne baštine", koja je otvorena u prosincu 2021. godine te predstavlja zajednički projekt Mađarskog nacionalnog muzeja i zagrebačke Galerije Klovićevi dvori. „Tijekom povijesti dokazali smo da možemo računati jedni na druge, pa tako i u burnim i izazovnim povijesnim vremenima", rekao je ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman.

Na gala koncertu „On the Bridge of Music" sudjelovali su orkestri i solisti budimpeštanskog Operetnog kazališta Mónika Fichl, Anita Lukács, Szilvi Szendy, Zsolt Homonnay, Péter Laki, Zsolt Vadász i umjetnici osječkog Hrvatskog narodnog kazališta Katarina Toplek, Viktorija Đurđek, Igor Krišto i Leon Košavić. Na programu su bile arije i skladbe Imrea Kálmána „Kneginja čardaša", „Grofica Marica", „Cirkuska princeza"; Ferenca Lehára „Zemlja smiješka", „Ciganska ljubav", „Paganini"; Jenőa Huszke „Délibábos"; Jakova Gotovca „Ero s onoga svijeta"; Ivana pl. Zajca „Nikola Šubić Zrinski"; Vatroslava Lisinkog „Ljubav i zloba"; Borisa Papandopula „Rona", Jacquesa Offenbacha „Hoffmanove priče"; Giuseppea Verdija „Don Carlos", kao i orkestralne skladbe Johanna Straussa i Rittera Pasmana ml. „Čardaš"; Johannesa Bramsa „Mađarski ples" br. 5 i br. 1 u g-molu. Program su nastupom uveličali cirkuski umjetnici ReNoart formacije Lkhagva Ochir (balansiranje stolicom), Renáta Szakállas i Norbert Rieberger. Orkestrima su ravnali Gyula Pfeiffer i Filip Pavišić, a režiju potpisuje Szilárd Somogyi. Voditeljica programa bila je Anett Szabó. Repertoar koncerta „On the Bridge of Music" zamišljen je kao program hrvatskih i mađarskih skladatelja kako bi se još više naglasila povezanost dviju zemalja i važnost samog događaja, a ujedno i naglasilo koliko umjetnici mogu doprinijeti njegovanju kulturnih odnosa i međusobnom povezivanju.

Kristina Goher

povijest, naše se priče isprepliću. Na taj smo način unutar čovječanstva, šest milijardi ljudi susjedi i prijatelji", naglasio je državni tajnik za kulturu Ministarstva ljudskih resursa Mađarske Péter Fekete, dodavši da se prijateljstvo prije 30 godina ojačalo stiskom ruke dvaju naroda, koji su preživjeli diktaturu i krvoproliće. Istaknuo je kako uspostava diplomatskih odnosa između dvije države nije bila samo vanjskopolitička gesta, već i savez. Suradnja, zajednički poslovi i višestoljetna umreženost također osnažuju odnose. Na tom putu vječni su simboli kultura te kulturne i umjetničke vrijednodti, rekao je na kraju svog govora državni tajnik za kulturu Péter Fekete.

Izvrsni izvođači

Foto: Mahunka Balázs – http://operett.hu/

Povodom 30. obljetnice međunarodnog priznanja Republike Hrvatske i uspostave diplomatskih odnosa s Mađarskom publiku je pozdravio i ministar vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Gordan Grlić Radman, koji je naglasio kako Hrvatska nimalo nije imala lak put do samostalnosti, međunarodnog priznanja i uspostave diplomatskih odnosa, ali je u to vrijeme uživala veliku podršku Mađarske. Kako je rekao ministar Grlić-Radman, međusobni diplomatski odnosi ubrzali su mnogobrojne načine suradnje, a Hrvatska se veseli

Osim glazbene izvedbe oduševio nas je i ples

Veliko prelo u Baji

Zvijezde večeri Zvonko Bogdan i Ansambl „Hajo"

Niz tradicionalnih bačkih prela započeo je početkom siječnja u Baškutu, Čavolju i drugim naseljima kako bi se krajem siječnja nastavio u podunavaskom gradiću Baji, kulturnom središtu bačkih Hrvata.

U suorganizaciji Hrvatske samouprave grada Baje i Kulturnog centra bačkih Hrvata u subotu, 30. siječnja u Baji je održano tradicionalno Veliko prelo. U Hotelu Dunav okupilo se više od dvjesto gostiju i uzvanika, a s obzirom na estradne zvijezde večeri, omiljenog pjevača bunjevačkih Hrvata Zvonka Bogdana i Ansambl „Hajo" i ove se godine tražila karta više. Premda je Zvonko Bogdan posljednjih desetak godina više puta gostovao u Baji njegov je nastup ponovno izazvao veliko zanimanje ljubitelja starogradske glazbe i novijih pjesama. Članovi KUD-a „Bunjevačka zlatna grana" u izvornoj nošnji i pratnji Orkestra „Čabar" u skladu s tradicijom prelo su otvorili „bunjevačkom himnom", najpoznatijom preljskom pjesmom „Kolo igra, tamburica svira". U nastavku su izveli splet omiljenih bunjevačkih plesova i pjesama. U ime domaćina i organizatora goste i uzvanike, među njima predstavnike hrvatskih diplomatskih predstavništava, Grada Baje, krovnih organizacija Hrvata u Mađarskoj, glasnogvornika, parlamentarnog zastupnika bajskog okruga i druge srdačno je pozdravila predsjednica Hrvatske samouprave grada Baje Angela Šokac Marković. Uslijedio je koncert Zvonka Bogdana i subotičkog Ansambla „Hajo", koji su svojim uspješnicama ponovno oduševili ne samo bačke Hrvate nego i njihove brojne goste iz drugih krajeva Mađarske. U nastavku večeri na balu je svirao Orkestar „Čabar", a dobro raspoloženje potrajalo je do sitnih sati. Najviše se plesalo kolo i veselilo uz najpoznatije pjesme Zvonka Bogdana i Ansambla „Hajo".

Orkestar „Čabar"

FOTO: KLAPIM

Zvonko Bogdan i Ansambl „Hajo"

Te subote priređeno je i prelo rackih Hrvata u Dušnoku, a nakon što je zbog epidemiološke situacije garsko prelo planirano za 5. veljače odgođeno za dan muškog prela otkazan je i santovački Marindanski bal, a ostala prela trebala bi se održati prema planiranom rasporedu: 5. veljače u Aljmašu i Kalači, 12. u Baćinu, 19. na Vancagi u Baji, 26. u Kaćmaru te 5. ožujka u Gari.

S. B.

U kolu

Što nas čeka u Baranjskoj županiji 2022. godine?

Koordinacijski sastanak u Pečuhu

Hrvatska samouprava Baranjske županije 28. siječnja sazvala je uobičajeni siječanjski sastanak zastupnika mjesnih hrvatskih samouprava. Sastanak je održan u Hrvatskom kazalištu, a za sastanak su bile predložene i teme, pa tako i usklađivanje programa samouprava i institucija u 2021. godini, uz molbu da se dostave planovi i programi za 2022. godinu s predviđenim terminima po mjesecima. Kako su rekli inicijatori sastanka, to su tražili kako bi se izbjeglo gomilanje programa istoga dana, kako u županiji tako i na državnoj razini. Po završetku sastanka njegovi inicijatori su se prihvatili izrade kalendara aktivnosti u Baranjskoj županiji za 2022. godinu.

Dio nazočnih

Bilo je predviđeno kako će na sastanku o planovima i programima HDS-a za 2022. godinu nazočne izvijestiti predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan, no on je zbog bolesti bio spriječen pa je o istome izlaganje održao predsjednik Hrvatske samouprave Baranjske županije i voditelj Hrvatskog kluba Augusta Šenoe Mišo Šarošac. Pozdravio je nazočne, među njima i pozvane voditelje hrvatskih institucija u Pečuhu, te zastupnike hrvatskih mjesnih samouprava. U županiji ih ima 34, ali su se na sastanak odazvali zastupnici ili dio njih iz dvadesetak naselja: Pečuha, Pogana, Kozara, Semelja, Salante, Harkanja, Katolja, Olasa, Birjana, Udvara, Surdukinja, Mohača, Bremena... Sastanku je nazočio i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga, koji je naglasio važnost priprema za popis stanovništva 2022. godine.

Usto se osvrnuo i na nadolazeće parlamentarne izbore i državnu hrvatsku listu koju je postavila Hrvatska državna samouprava, a koju predvodi on, Jozo Solga. Kazao je kako će se voditi kampanja, ali je najvažnije da se ljudi upišu u središnji registar hrvatskih birača kako bi mogli glasovati za hrvatsku državnu listu. Glede popisa stanovništva naglasio je kako je isti presudan za položaj Hrvata u Mađarskoj. Ponudio je svoju pomoć svim mjesnim samoupravama i kazao kako će HDS i njegov ured glede popisa stanovništva voditi javnu kampanju. Naglasio je kako treba što bolje iskoristiti mogućnost online popisa. Brojke popisa stanovništva bit će relevantne u nastupajućem, desetogodišnjem razdoblju glede ostvarivanja političkih prava Hrvata u Mađarskoj, naglasio je Solga.

Sastanku je sa svojim suradnicima nazočio i generalni konzul Drago Horvat koji je nazočne izvijestio o suradnji Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu s hrvatskim civilnim udrugama i samoupravama u regiji. Potom je naveo aktivnosti Generalnog konzulata Republike Hrvatske na području kulture, gospodarstva i javne diplomacije povodom obilježavanja 30. obljetnice priznanja RH i uspostave diplomatskih odnosa s Mađarskom. Tako se 16. veljače održala Zoom konferencija pod naslovom „Prezentacija o mogućnostima investiranja u RH – MINGOR." U Hrvatskom kazalištu 17. veljače gostovalo je pak Kazalište „Hotel Burić" s predstavom „Šuma Striborova". Dana 22. ožujka pak u Hrvatskom kazalištu Pečuh u sklopu večeri pod nazivom „Boka u Pečuhu" održat će se predstavljanje knjige Vande Babić - Galić „Bokeljski zagovori, tragom hrvatske baštine Boke". Mješoviti pjevački zbor „Podravina" iz Ludbrega u Hrvatskom kazalištu nastupit će 22. travnja, a Ansambl Lado 26. svibnja u Centru Kodály. Dana 29. svibnja u Franjevačkoj crkvi u Pečuhu služit će se misa za domovinu, a 6. listopada u Hrvatskom kazalištu nastupit će Klapa Balatura iz Opuzena, a povodom dana Hrvatskog sabora bit će predstavljen dokumentarni film „Fenomeni maratona lađa na Neretvi".

Sastanku je nazočio i voditelj Hrvatske referature pečuške biskupije velečasni Ladislav Bacsmai, a u njegovoj pratnji bio je i svećenik Gabrijel Barić. Bacsmai je naglasio važnost vjerskih obreda i svetih misa na hrvatskom jeziku u očuvanju nacionalnog identiteta te ponudio svu potrebnu pomoć referature oko istog. Referatura je spremna udovoljiti svim zahtjevima glede služenja svetih misa na hrvatskom jeziku tamo gdje ih do sada nije bilo, a i tamo gdje se one održavaju tek jednom godišnje. U sklopu večeri nakratko je predstavljeno i izdanje koje je financirala Hrvatska samouprava Baranjske županije uz potporu Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Fonda „Bethlen Gábor" naslova „Baranja naša, voljeni kraj, kroz Baranju u slici i u tekstu". Izdanje na 112 stranica uredila je i tekstove izabrala zastupnica Hrvatske samouprave Baranjske županijea Milica Klaić Tarađija. Objavljeno je u pripremi i tisku Croatice 2021. godine. U predgovoru čitamo: „U ovoj su publikaciji jednako važne fotografije kao i tekst, svaka snimka ima svoju zasebnu priču…" U izdanju su fotografije Ákosa Kollára, njih sto dvadesetak (ako sam dobro izbrojila, 128). Fotografije su potpisane. Naslovnicu i omot izradio je Tomislav Tarađija, dok je lekturu potpisala Lilla Trubić. Teksta ima na četrdesetak nepunih stranica. To su kratki preuzeti izvadci iz knjiga, stihovi, izvadci iz raznoraznih hrvatskih izdanja i s mrežnih stranica.

Branka Pavić Blažetin

Na skupaskovanju društva u Hrvatski Šica

Izšivanje zanima mlade i stare

Kružok za ručnu šikanost se je ganuo prošli misec u Hrvatski Šica, u čijem okviru mladi i stari se moru upoznati s izšivanjem, malo i pozabljenom djelatnošću naših starih. Malo je takovih stanov kade se i danas ne čuvaju obrusi, pokrivači lipo izšivani, naštrikani, hakljani.

Foto: Brigita Varga

Nacionalni kulturni institut je lanjsko ljeto ponudio mogućnost za naticanje, za takozvani kružok još i već fele ručne šikanosti, osiguravajući tako materijale i sredstva, koji su su prikdani 23. i 25. novembra lani, u jakovskom Kulturnom domu. Osnovno znanje za izšivanje i video-snimke su dostupni na Internetu, a za ovu aktivnost je uvjet bio da najmanje pet najavljenikov bude na spravišću, od kojih će biti točno dvadeset. Prva djelaonica je bila održana u mjesnom Domu kulture jur 8. januara, u subotu, a sad jur slijedi i peto spravišće. Cijela organizacija i peljanje djelaonice leži na kulturnoj menedžerici, Brigiti Varga, ka i na ov način kani aktivizirati starije generacije u društvenom djelovanju. Ovo pak zapravo ne isključuje druge mogućnosti, da se kljetu izabere i druga tema za kružok. Istina je da to morebit neće ona peljati u Hrvatski Šica, kade i stanuje, jer tamo se više nije mogla zaposliti kod djelačica Seoske samouprave, zbog necipljenja, iako je suprot te činjenice angažirana u Nardi. Kako je rekla koordinatorica, na početku je dosta teško bilo na spravišće pozvati ljude, kad prethodno samo na seoske dane i svetačnosti su mogli skupadojti, a na ovom zanimanju u maloj grupi su najavljeniki pripravni pri istoj aktivnosti ishasnovati svoje slobodno vrime. Iako su se dovidob sedmimi javili, kasnije još kargdo se more priključiti, jer ima i takovih žen, ke će sa sobom donesti djela staremajke i matere, ka nisu još završena. Cilj ovoga kružoka je prvenstveno skupaskovanje seoske zajednice, a i realiziranje novih projektov, jer u minulom času i zbog korone je bilo manje mogućnosti za sastanke.

Tiho

Trenutak za pjesmu

Zadovoljšćina

Kršćansko srce samo mir ljubi,
Za čim pak ono silno se trudi.

Razum pak – ako kršćansko sudi –
Kaže mu pute, da ne zabludi.

A volja, razum sa srcem veže,
Da – ‘vo poslidnje -želju doseže.

Ako je volja, jaka – kot velu –
I razum stalno potpira u djelu:

Onda je človik, gvišan u miru.
Ter i posjede *zadovoljšćinu…*

File Sedenik

Povijesne traume 20. stoljeća

Starogradska izložba o ljudski sudbina i strahota – u sastavu bizonjskoga kustosa Balaža Martinšića

U starogradskom Muzeju Mosonvármegyei, 2. februara, u srijedu, otvorena je zanimljiva, dokumentarno-povijesna, dvojezična izložba, naslova „Traume 20. stoljeća", ku je sastavio bizonjski kustos Balaž Martinšić, gdo je lani privatno izdao monografiju rodnomu selu. Po tom, najpr znamo da iako je izložba sastavljena u okviru austrijsko-ugarskoga Interrreg projekta ter predstavlja na ugarskom i nimškom jeziku povijesne boli zapadne Ugarske, svakako su navedene u njoj i gradišćanskohrvatske veze.

Foto: Tamás Géczi

Na otvaranju izložbe časni gosti i domaćini

„Stručno gradivo je sastavljeno čez misecdan s naglaskom na negdašnje granične zgoditke, koji se predstavljaju prik peršonskih tragedijov, ljudskih sudbinov. U središću svakako su povidajke iz Mošonske županije, ke vjerno sprohadjaju povijesne dogodjaje 20. stoljeća na ovom području. Pri sastavljanju ove izložbe važno mi je bilo sve znatne povijesne trenutke ovjekovječiti s ugarskoga gledišća, jer sam siguran da još i dandanas drugačije gledaju Austrijanci i Ugri na uzroke i posljedice graničnih strahotov. Izuzetno bi bilo važno konačno i skupno interpretirati dogadjanja i razumiti, učiti iz ljudskih sudbinov, predviditi pogibeli ke nam se nisu prestale groziti. I ne nazadnje i nešto naučiti iz tih lekcijov!", rekao je Balaž Martinšić ki je još dodao, ufa se, ako dojde nutra u muzej pogledati izložbu jedna austrijska, slovačka, ali ugarska grupa, točno budu razumila pri odlasku da granica, narodjena iz nepravičnosti, ka razdvaja bivšu Mošonsku županiju, prekinula je stoljetne pute, rastrgala je rodbinske, susjedske i prijateljske veze. A zničenje nepravde jedino je moguće s voljom ljudi ki živu u trih držav: u Ugarskoj, Slovačkoj i Austriji. Na panoji moremo upoznati tragični familijarni žitak Fuhrmannov (s bizonjskim hrvatskim ocem, s materom Nimicom iz Rajke). Obitelj se je nahadjala na lišti za deportaciju Nimcev, a pokidob nisu ostavili svoj dom, stalno su bili izloženi različitim atrocitetom. Židovska familija Kurz kći je izgubila u koncentracijskom logoru u Auswitzu. Ana je ujedno i jedina žrtva holokausta Bizonje, druga im kći Marta preživila je strahote u istom logoru i udala se je za engleskoga vojnika. Posebni pano se bavi črljenim terorom na zapadu Ugarske. Posljedicom pobune protiv črljenoga diktata, seoski farnik iz Fileža Anton Semeliker odsudjen je na smrt, a njegovu likvidaciju su izvršili u Šopronu, u noći 10. aprila 1919. On i još jedna žrtva, farnik Ferenc Wohlmuth preporučeni su za beatifikaciju. Po raspadu Austro-Ugarske monarhije, po Prvom svitskom boju i oko mirovnih ugovorov pri crtanju granice nije davala znatnija pažnja narodu. 64% hrvatskoga stanovničtva mošonske županije je priključeno Austriji, od 8102 Hrvata ostalo je samo 2917 na području našega orsaga. Ovde se proširuje sva bol i tuga zbog trianonske rascipljenosti. Ovde je proglašena autonomna pokrajina Lajta-Bánság, kade dobiva na snagi zapadnougarski ustanak, Rongyos gárda, ke austrijske novine nazivaju banditom. Izložba predstavlja i njevu nošnju, oružje i različite predmete iz te dobi kot i propagandne dokumente. Trianonski ugovor je na novo oblikovao područje i duboku ranu zarizao u kolektivnu memoriju Ugrov. Za Drugim svitskim bojem se gane deportacija nimškoga stanovničtva iz Rajke, i od toga se more štati, po povidanju staremajke Kornelije Radić, učenice Dvojezične škole Bizonje. Intervju je školarica napravila. Ljeta 1956. za vrime Ugarske revolucije akademisti u Starom Gradu ne miruju, po peštanskoj peldi izajdu na ulice, dokle javne ustanove branu graničari. 26. oktobra dijaki s profesori zahtjevaju odstranjenje črljene zvijezde, kad pri kasarni striljaju u mnoštvo. Mrtvih i ranjenih je oko sto, većinom mladih ljudi. Ganutljive su slike s njevoga sprohoda sa žalujućimi rodbinami. 4. novembra, Rusi okupiraju Stari Grad i odzamu oružje pobunjenikom. U finišu tih traumov onda 1989. ljeta pada Željezni zastor, otvaraju se hatari, istoga ljeta se održava i Paneuropski piknik. Uz panoje izloženi su eksponati kot spomen-zastava, cigle sinagoge u Rajki, dugovanja i dokumenti ka predstavljaju gorko i razočarano raspoloženje ugarskoga naroda suprot trianonske odluke, katanske nošnje iz te dobi. Izložbu su otvorili dr. Balázs Varga, docent s Fakulteta István Széchenyi i mag. Franjo Steiner, menedžer projekta. Izložba je otvorena do 10. aprila u Muzeju Mosonvármegyei (Stari Grad, Ulica Szent István király 1.). *Tiho*

U koraku povijesti

U Budimpešti dodijeljene srednjoškolske narodnosne stipendije hrvatskim, slovačkim i srpskim gimnazijalcima

Svečana dodjela srednjoškolskih narodnosnih stipendija hrvatskim, slovačkim i srpskim gimnazijalcima upriličena je 20. siječnja 2022. u auli budimpeštanskog Slovačkog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma. Nakon prigodnog govora ravnateljice slovačke škole dr. Julije Marlok Szabó održan je svečani program učenika škole, a potom je uslijedio prigodni govor državnog tajnika za vjerske i narodnosne odnose pri Uredu predsjednika mađarske Vlade Miklósa Soltésza. Stipendiju su primili sljedeći učenici 11. razreda HOŠIG-a: Borka Borbola, Zsófia Varga, Gergő Szabó i Nemere Markó. Pored roditelja svečanosti su nazočile ravnateljice škola, među njima i ravnateljica HOŠIG-a Ana Gojtan.

Ana Gojtan, Nemere Markó, Borka Borbola, Gergő Szabó, Zsófia Varga i Miklós Soltész

Mađarska Vlada već deset godina novčano podupire naobrazbu darovitih narodnosnih srednjoškolaca koji postižu najbolje rezultate u učenju te se ističu radom u kulturnom životu škole i svoje zajednice. Srednjoškolska narodnosna stipendija u iznosu od 30 tisuća forinti isplaćuje se u trajanju od dvadeset mjeseci tijekom dvije posljednje srednjoškolske godine. Školske godine 2020./21. srednjoškolsku narodnosnu stipendiju dobiva 34 učenika sedamnaest srednjih škola. Nakon prigodnog govora ravnateljice slovačke škole dr. Julije Marlok Szabó održan je svečani program učenika škole koji su izveli slovačke plesove i pjesme te ulomke iz poznatih mjuzikla. Uslijedio je prigodni govor državnog tajnika za vjerske i narodnosne odnose pri Uredu predsjednika mađarske Vlade Miklósa Soltésza, koji je naglasio kako 2021./22. školske godine narodnosnu stipendiju prima 67 učenika sedamnaest narodnosnih škola, dodavši kako Vlada od rujna 2022. godine namjerava utrostručiti broj stipendista. Rekao je kako su se dobitnici srednjoškolske narodnosne stipendije već dokazali u svojoj zajednici, prvenstveno svojim rezultatima, ali trebaju biti spremni da u budućnosti preuzmu ulogu i zadaće narodnosnih čelnika, pomažući time svojoj zajednici. Čestitao je mladima na kulturnom programu, pridodavši kako on dokazuje da je hrvatskoj, slovačkoj i srpskoj zajednici važno očuvanje folklorne baštine. Istaknuo je kako se to poklapa s nakanom mađarske Vlade, koja je radi toga 2011. godine pokrenula srednjoškolsku narodnosnu stipendiju. „Smatram da smo u suradnji s političkim vodstvom narodnosti i voditeljima narodnosnih ustanova u proteklih deset godina napravili velike korake ka usporavanju opadanja broja pripadnika narodnosti, te očuvanju i kulture i jezika. I to je jedan od razloga što smo se lani odlučili za povećanje broja stipendista", naglasio je državni tajnik Soltész. Govorio je i o susretu srednjoškolskih narodnosnih stipendista, koji je lani po prvi put priređen na jezeru Velencei za srednjoškolce koji su napunili 18 godina. Cilj tog susreta bilo je međusobno upoznavanje i jačanje veza narodnosnih srednjoškolaca.

Slovački narodni ples

Nakon toga od državnog tajnika Miklósa Soltésza i pročelnika Odjela za narodnosti Richárda Tircsija dokument o stipendiranju primila su tri gimnazijalca Slovačkog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma, četiri gimnazijalca Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đačkog doma i šest gimnazijalaca Srpskog zabavišta, osnovne škole, gimnazije i kolegija Nikole Tesle. Stipendiju su primili sljedeći učenici 11. razreda HOŠIG-a: Borka Borbola, Zsófia Varga, Gergő Szabó i Nemere Markó. Pored roditelja svečanosti su nazočile ravnateljice škola, među njima i ravnateljica HOŠIG-a Ana Gojtan.

Kristina Goher

Srcem i dušom pomoći u Hrvatskom Židanu

Ognjobranski poziv na večeru za Benedeka

Dobrovoljno ognjobransko društvo Hrvatskoga Židana s humanitarnimi akcijami je jur većputi pomagalo izvan djelatnoga kruga, takaj u nevolji. Kuhali su nedavno za betežnoga dičaka za dobrovoljne dare, kako onda ne bi za diteta prijatelja, iz sela. Na subotu, 12. februara je spomenuto društvo ispisalo humanitarnu akciju skupavečeranja, za Benedeka, 11-ljetnoga dičaka ki se je teško obetežao i zapravo pred krajem prošloga ljeta su mu otkrili tešku bolest. Odonda se nahadja u peštanskom špitalju, a obitelj potribuje pomoć. Fajbegari nisu čuda razmišljali, čez tri tajedne je gotov bio plan, došao je pomoći, ki je htio i kanio. U petak otpodne i u subotu od jutra se je začela priprava za kuhanje večere.

Dio pomoćnikov

Morje ljudi čeka pred Staračkim domom, glas harmanije i hrvatske jačke daleko nosi večer. Unutar ustanove pri stolu večeraju ljudi, a žene Staračkoga kluba, na čelu s peljačem Tomašem Kovačom, pridvaraju goste. Uz perkelt, žene su napravile nokedline, to se dili, na stolu redom stoju slatki, kremasti falati, pečeno, kolači, a nuka se i dobro domaće žgano kot i vino. „Sto kili jelena i trideset kili govedskoga mesa su ponudili Lovačka društva Répcevölgye i Berek-völgye ter privatnik Gábor Oláh. Zvana toga našu akciju su potpirali Josko-Ker d.o.o., JU-TI ABC, Benő bolta, Civilna straža Kisega i svi mješćani. Svaki je donesao iz doma, ča je mogao", začme predstavljanje akcije jedan od glavnih organizatorov, seoski zastupnik David Ipković. Od njega doznajemo da toga dana u peti bograči se kuha perkelt, a na tarči se obraća govedsko meso, otprilike za 400-500 peršonov. Istina ovo zadnje najbrže izajde, a je i takovih, ki kasno zajdu pak nek u prazni lonac moru pogledati. „Pri ovakovi prilika moramo skupaspraviti zajednicu i tako mislim da pri nas s tim nije problemov. Došli su pomoć lovci, kuhari, ognjobranci, kih 30-40 ljudi je mobilizirano. Ne znam smim li reći, ali kiseški boksači su došli i veljek su 300 000 ft vrigli na stol. Gvišan sam da će „račun" za večeru biti već od milijun ft. U jednom naselju ovo je minimum, ako smo za jednoga stranjskoga ovo napravili, kako nećemo za svoje stanovnike. To nam je i dužnost!", komentira mladi lovac i pokaže mi Gábora Pintéra ki se je oženio u Hrvatski Židan i njegov je prijatelj otac, bolesnoga Benedeka. Iz njegove glave je skočila ideja: „ Mi ognjobranci smo jako dobro društvo, to nije pitanje. Pred akcijom smo naravno pitali roditelje, moremo li na ov način, s kuhanjem pomoći njevomu ditetu, ki će dugo vrime morati putovati na vračenje, terapiju i kontrolu u Budimpeštu. To je veliki tarhet za jednu familiju, kade se još jedno dite odgaja. Čuda je dobrih ljudi, sakupljaju dobrovoljne dare i u kiseški škola, pri različiti sportski društvi i sad sam čuo da su se aktivizirala i hrvatska sela. Ufam se da će uspješan biti ov dan", kaže mladi muž, a njegova rič je zlata vridna, pokidob na društvenoj mreži mjesnih fajbegarov još isti dan je objavljeno da nesebična pomoć Židancev, a pravoda i velikodušnih ljudi iz cijele okolice, rezultiralo dva milijuni i 300 000 ft. To je prez sumlje žar zajedničtva za virušnim vrimenom, neopisiva snaga i moć društva i civilov, ki su odlučni i snažni, kad je najpotribnije. U gradišćanskohrvatski seli u crikva, na priredba i prik Caritasa još dura akcija prikupljanja dobrovoljnih darov sa željom da mali Benedek čim prlje ozdravi i vrati se domom…

Tiho

Morje ljudi je došlo večerati, a i domom odnesti jilo

Djelatnost i aktualnosti Hrvatske samouprave Šomođske županije

U organizaciji Hrvatske samouprave Šomođske županije 18. prosinca u dvorani lukoviške osnovne škole održana je sjednica samouprave koja je ujedno bila i godišnja javna tribina tog tijela. Na sjednici se raspravljalo i donesene su odluke po pet točaka dnevnoga reda. Sjednici je nazočilo svih sedam zastupnika na čelu s predsjednicom Hrvatske samouprave Šomođske županije Jelicom Csende, te brojnim osobama javnog, političkog, institucionalnog i kulturnog života županije koji su na sjednici imali pravo savjetovanja. Sjednici i tribini nazočilo je 37 zainteresiranih (izvor: som – onkorm.hu).

U sklopu prve točke dnevnoga reda predsjednica Csende podnijela je godišnje izvješće o radu samouprave, izvješće o djelatnosti u razdoblju između dviju sjednica i provedbi donesenih odluka u proteklom razdoblju. Izvješće je jednoglasno prihvaćeno. Između ostalog osvrnula se na donaciju području pogođenom potresom, državno hodočašće u Drvljance, hodočašće u Molve, hrvatski ljetni omladinski festival u Martincima, jezični kamp u matici, podravski kup ribiča, usavršavanje pedagoga u matici, bučure u Novom Selu, Dombolu, Brlobašu i Lukovišću, obnovu crkve u Lukovišću, noćni nogomet u Potonji, državni malonogometni turnir u Lukovišću, „Crotour" u Gradišću, biciklističku turu između Potonje i Barča, ribičko natjecanje u Barču i državnu kobasijadu. Sve te programe podupirala je samouprava. Naglasila je kako je samouprava ostvarila maksimalan broj od 100 bodova za dodatnu potporu te istaknula izvrsnu suradnju s civilnim udrugama u županiji, suradnju s diplomatskim predstavništvima i obilježavanje Dana državnosti Republike Hrvatske, obilježavanje Dana hrvatskog školstva, Dana hrvatskog tiska, sudjelovanje na proslavi 30. obljetnice Hrvatskog glasnika i potporu izdavaču vjerskog časopisa „Zornicanova".

Foto: László Szászfalvi Facebook

Predsjednica Hrvatske samouprave Šomođske županije Jelica Csende

Sudjelovali su na godišnjoj sjednici Saveza Hrvata u Mađarskoj i uključili se u proslavu 30. obljetnice Saveza, sudjelovali na natjecanju u kuglanju u Barču, te poduprli državnu turneju HDS-a i međusobna gostovanja KUD-a „Podravina" i KUD-a „Zorica". Uključili su se i u program Euharistijskog kongresa održanog u Budimpešti, proslavu blagdana svete Lucije u Izvaru, pečuški regionalni koncert održan u Centru Kodály, kao i budimpeštansku konferenciju o narodnostima.

Osvrnula se na značaj popisa stanovništva 2022. godine i predstojeće parlamentarne izbore i glasovanje za hrvatsku listu, projekte prijavljene Fondu „Gábor Bethlen", stanje i djelovanje lukoviške Zavičajne kuće i odličje „Za Hrvate".

U okviru druge točke dnevnoga reda prihvaćen je Plan rada samouprave za 2022. godinu i „Godišnji županijski kalendar aktivnosti za 2022." Plan je donesen u okviru regionalnog narodnosnog foruma, uz dogovor samouprava, civilnih društava i institucija. Predsjednica Csende je naglasila kako regija u 2022. godini priređuje Državni dan Hrvata, za što očekuje prijedloge.

Treća točka dnevnoga reda obuhvatila je obilježavanje obljetnice hrvatskog književnika Josipa Gujaša Džuretina, za što je na zahtjev ravnatelja Kulturnog i sportskog centra Josip Gujaš Džuretin izdvojeno 50 000 forinti. U sklopu programa prikazat će se Gujaševo pjesništvo, postaviti vijenci sjećanja te u Domu kulture održati program i prikaz duhovne i jezične baštine hrvatske narodnosti.

Nakon rasprave o četvrtoj točki dnevnoga reda prihvaćen je proračun samouprave za 2021. godinu s prihodima i rashodima od 10 376 932 ft.

U sklopu pete točke dnevnoga reda održana je javna tribina. Nazočnima su se obratili generalni konzul Drago Horvat, koji se zahvalio Hrvatskoj samoupravi Šomođske županije na pomoći potresom pogođenom području u Hrvatskoj. Pohvalio je napore na polju jačanja kulturne autonomije i ponudio suradnju Generalnog konzulata.

Glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga skrenuo je pozornost na dva važna događaja u 2022. godini, parlamentarne izbore i popis stanovništva, koji će odrediti sudbinu Hrvata u Šomođu u narednom razdoblju. Pozvao je članove zajednice da se registriraju i na parlamentarnim izborima glasuju za hrvatsku listu, jačajući time legitimitet hrvatskog predstavnika u Mađarskom parlamentu. Skrenuo je pozornost na činjenicu da se prema zakonu mjesna hrvatska samouprava može utemeljiti ako prema podacima posljednjeg popisa stanovništva u naselju živi barem 25 Hrvata. Stoga je predstojeći popis stanovništva od posebne važnosti. Ponudio je mogućnost održavanja foruma i rekao kako očekuje pozive zainteresiranih.

Dio okupljenih na priredbi u lukoviškom Domu kulture

Istoga dana u Lukovišću su održani programi Županijskog dana Hrvata 2021. u organizaciji Hrvatske samouprave Šomođske županije.

Branka Pavić Blažetin

Priremite sami svoju masku za Fašnik

Dana 1. ožujka stiže nam najluđi dan godine – Fašnik. To je dan kada se oblačimo u maske i razne kostime kako bismo glasnim veseljem otjerali zimu i radovali se dolazećem proljeću. Maskiranje je stari običaj, gotovo koliko i čovječanstvo. Još iz vremena paleolitika pronađeni su tragovi prerušenih likova sa životinjskim maskama. Sigurno već i vi razmišljate o tome kakvu ćete masku obući za školski maskenbal. U današnje vrijeme mnogi koriste kupovne kostime, no ako želite nositi nešto originalno, ili jednostavno želite da vam u posebnom sjećanju ostane vrijeme pripremanja za maškare, iskoristite neki od savjeta i sami izradite svoju masku ili kostim..

MAČKA

Potrebne su vam sljedeće stvari: tamna dolčevita, tamne tajice, karton, kolaž papir (iste boje kao i dolčevita i tajice), plastični rajf, olovka ili flomaster, škare, ljepilo, čarape, ziherice, tempere ili flomasteri, boja za lice, stare čarape i stare krpe.

Izrada: Nacrtajte mačje uši na karton i izrežite ih. Oblijepite kartonske uši kolažom i pričvrstite ih na rajf. Napravite rep od dugačkih čarapa koje ste napunili drugim starim čarapama ili krpama. Pričvrstite rep ziherikom za tajice ili ga ušijte. Nacrtajte brkove na licu i ofarbajte nos u crno.

GROŽĐE

Nabavite sljedeće stvari: tajice i majice zelene ili ljubičaste boje, zelene ili ljubičaste balone, male ziherice.

Izrada: Obucite tajicu i majicu. Napuhnite balone. Ziherikama pričvrstite krajeve balona na trenirku.

CVIJET

Nabavite sljedeće stvari: karton u boji, škare, klamerice, dolčevitu tamne ili zelene boje, tajice tamne ili zelene boje, kolaž papir zelene boje, olovku i ziherice.

Izrada:

Latice: : Izrežite 2 trake kartona široke 4-5 cm koje će ići oko lica i uzmite mjere. Izrežite latice od kartona, te ostavite mali kvadratni oblik na dnu latice kako bi ga pričvrstili na karton koji ide oko glave. Zaklamajte ovaj kvadratni dio za prvu traku i savinite laticu na rubu kako bi stajale uspravno oko glave. S donje strane stavite i drugu traku i još dodatno učvrstite latice između te dvije trake. Stavite djetetu traku oko glave i točno još jednom izmjerite, ali nemojte zaklamati krajeve dok nije vrijeme da se stavi cijeli kostim.

Stabljika: Za stabljiku iskoristite tamnu ili zelenu dolčevitu i tajice. Na isti način kako ste izrezali latice izrežite i listove i pričvrstite ih ziherikom za majicu.

LEGO KOCKICA

Potrebni su vam sljedeće stvari: papir, karton, boje i komad elastične gume.

Izrada: Od kartona napravite veliku kocku koju ćete obojiti u željenu boju. Od malih plastičnih čaša, prerezanih napola, možete napraviti okrugle dijelove kocke (spajalice). Tvrđi papir obojite u žuto i izrežite u obliku Lego likova s izrezanim očima ili možete napraviti samo kapu u obliku kockice. Na bočne dijelove maske privežite elastičnu vrpcu koja će je držati oko glave.

Planovi za 2022. godinu

Hrvatska samouprave Zalske županije 10. veljače u svom uredu u Velikoj Kaniži održala je prvu sjednicu u 2022. godini. Sjednica se odvijala prema utvrđenom dnevnom redu, prihvaćen je proračun i plan programa za 2022. godinu, a raspravljalo se i o budućnosti hrvatskog odgoja i obrazovanja u regiji.

Predsjednica Hrvatske samouprave Zalske županije Marija Vargović

Nakon što je predsjednica Marija Vargović utvrdila da su svi nazočni zastupnici u zadanom roku predali imovinske kartice jednoglasno je prihvaćen dnevni red. Proračun za 2022. godinu prethodno je pismeno dostavljen zastupnicima pa o njemu nije bilo detaljnije rasprave. Županijska samouprava u tekućoj godini računa na prihod od 3 436 483 forinti, uz jednake rashode. Prihode čine državna operativna potpra, prijenos sredstava iz prošle godine, odnosno financiranje ostvareno kroz projekte. Plan programa samouprave za 2022. godinu prethodno je usuglašen s predsjednicima mjesnih hrvatskih samouprava kako bi se izbjeglo istovremeno održavanje važnijih priredbi. Samouprava i dalje najviše želi ulagati u mlade, za koje planira organizirati Susret mladeži u korizmi, pokrenuti tečaj hrvatskoga jezika, prirediti hrvatski jezični i tamburaški kamp, učeničke konferencije, smotru tamburaških sastava i organizirati izlet u maticu. Naravno, mladi se mogu uključivati i u ostale programe, Hrvatsko hodočašće u Komar, susret pjevačkih zborova i tamburaških sastava, priredbu „Traži se zvijezda Pomurja“, adventski koncert, susret zborova „Pozdravljamo Mariju“ i hrvatske mise. Najviše se raspravljalo o mogućnostima hrvatskog odgoja i obrazovanja u regiji: naime, u posljednje vrijeme gotovo nijedan učenik ne nastavlja školovanje u hrvatskim ustanovama. Prema saznanju zastupnika trenutno niti jedan pomurski učenik ne pohađa hrvatsku dvojezičnu gimnaziju. Mogućnost učenja hrvatskog jezika u regiji postoji jedino u kaniškoj Pijarističkoj gimnaziji, no tu ustanovu zbog njezinog vjerskog karaktera učenici pomurskih hrvatskih osnovnih škola biraju u manjem broju pa nakon osnovne škole većina njih ne razvija svoje jezične sposobnosti. Zastupnik Tibor Dombai predložio je da se razmotri mogućnost uvođenja dvojezičnog programa u postojećim pomurskim hrvatskim osnovnim školama s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika kako bi mladi uspješnije naučili hrvatski i do kraja osmog razreda mogli polagati jezične ispite različitog stupnja. Odlučeno je da će županijska samouprava u ožujku organizirati forum za predsjednike hrvatskih samouprava i ravnatelje hrvatskih škola gdje će se raspravljati o toj temi. Predsjednica Županijske samouprave Zalske županije Marija Vargović izvijestila je zastupnike o uspješnim projektima u sklopu narodnosnog programa Državnog tajništva za odnose s vjerskim zajednicama i narodnostima pri Uredu predsjednika Vlade. Samoupravi je dodijeljena potpora za organizaciju hodočašća u Međugorje, te održavanje Hrvatskog jezičnog i tamburaškog kampa.

Županijska samouprava organizira i dječja hodočašća

Beta

KESZTHELY

Nakon održanog radnog sastanka počasnog konzula Republike Hrvatske u Mađarskoj dr. Atile Kosa i župana Međimurske županije Matije Posavca s ciljem što uspješnije prekogranične suradnje Međimurske županije i Zalske županije međimurska delegacija posjetila je Muzej Helikon u Keszhelyu gdje ih je primio ravnatelj Muzeja Helikon Róbert Pálinkás. Feštetićev dvorac u Keszthelyu te u Pribislavcu povezuje bogata prošlost na kojoj partneri mogu graditi buduće zajedničke projekte radi očuvanja povijesne baštine. U delegaciji Međimurske županije bili su župan Matija Posavec, saborska zastupnica Boška Ban Vlahek, ravnateljica Muzeja Međimurja Čakovec Maša Hrustek Sobočan, direktor Turističke zajednice Međimurske županije Rudi Grula i ravnateljica Javne ustanove za razvoj Međimurske županije Sandra Polanec Marinović i počasni konzul dr. Atila Kos.

Ured Hrvatske državne samouprave

na temelju članka 45.st.(1) Zakona o državnim službenicima br. CXCIX. iz 2011. godine
raspisuje

NATJEČAJ

za radno mjesto
KNJIGOVOĐE, EKONOMSKOG REFERENTA
na neodređeno/puno radno vrijeme

Mjesto obavljanja dužnosti: Županija Baranja, Pečuh (7621 Pécs, Jókai tér 11. A. fsz.)

Opis posla: Samostalno obavljanje svih računovodstveno-knjigovodstvenih poslova kod Ureda Hrvatske državne samouprave, Hrvatske državne samouprave i njezinih institucija

Plaća i ostala davanja: Prema odredbama Zakona o državnim službenicima br. CXCIX. 2011. g.

Uvjeti za podnošenje natječaja:
- Mađarsko državljanstvo
- Dokaz o zdravstvenoj sposobnosti za obavljanje poslova
- Potvrda o nekažnjavanju
- Završeni stručni studij računovodstva i financija ili kvalifikacija stečena u visokom obrazovanju i kvalifikacija knjigovođe za javne financije
- Najmanje 5 godina radnog iskustva u navedenim poslovima
- Korištenje aplikacija MS Office, uredska korisnička razina
- Vozačka dozvola kategorije B
- Upravni ispit
- Podnošenje izvješća o imovinskom stanju

Prednost: Jezični ispit visokog stupnja iz hrvatskog jezika „C"

Tražena dokumentacija:
- Životopis
- Dokaz o stručnoj spremi (preslika)
- Uvjerenje o nekažnjavanju ne starije od 30 dana
- Izjava o korištenju osobnih podataka kandidata u svrhe vezane uz natječaj

Datum popunjenja radnog mjesta: najranije od 1. travnja 2022. godine

Krajnji rok za predaju natječaja: 25. ožujka 2022. godine
Za sve dodatne informacije možete se obratiti Davidu Gregešu na telefon +36 30 222 9768

Način podnošenja natječaja:
Natječaji se podnose poštanskim putem na adresu Hrvatske državne samouprave – Országos Horvát Önkormányzat, 1089 Budapest, Bíró Lajos u. 24., s naznakom: 135/25-2022., Könyvelő, gazdasági ügyintéző

Krajnji rok za vrednovanje pristiglih natječaja: 28. ožujka 2022. godine

Mjesto i način službene objave natječaja:
www.kozigallas.gov.hu

Hrvatska državna samouprava

na temelju članka 20/A§ Zakona o pravnom statusu javnih službenika br. XXXIII. iz 1992. godine
raspisuje

NATJEČAJ

za imenovanje RAVNATELJA (viši voditelj)
Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma Santovo
na neodređeno/puno radno vrijeme

Ravnatelj se imenuje na vrijeme od pet (5) godina.

Mjesto obavljanja dužnosti:
Bačko-kiškunska županija, Santovo (6525 Hercegszántó, Deák Ferenc u. 17.).

Važni zadaci i obveze voditelja:
Izvršenje obveza i zadataka ravnatelja manjinske višenamjenske odgojno-obrazovne ustanove.

Plaća i ostala davanja:
Prema odredbama Zakona o pravnom statusu javnih službenika (Zakon br. XXXIII. iz 1992. godine).

Uvjeti za podnošenje natječaja:
- Visoka škola ili fakultetski studij MA razine – na temelju 6. priloga Vladine uredbe br. 326/2013.(VIII.30.); Stručna sprema za voditelje ustanova – pedagoški stručni ispit; Najmanje četiri godine radnog iskustva u statusu pedagoga;
- Jezični ispit visokog stupnja iz hrvatskog jezika „C";
- Korištenje aplikacija MS Office, korisnička razina uredska;
- Vozačka dozvola kategorije B;
- Podnošenje izvješća o imovinskom stanju;
- Mađarsko državljanstvo;
- Potvrda o nekažnjavanju;
- Dokaz o zdravstvenoj sposobnosti za obavljanje poslova.

Uz natječaj molimo priložiti sljedeće dokumente i potvrde:
- Detaljan stručni životopis na hrvatskom i mađarskom jeziku.
- Plan vođenja ustanove na hrvatskom i mađarskom jeziku.
- Adekvatna potvrda o odgovaranju uvjetima javnog poziva.
- Izjava o suglasnosti za korištenje i prosljeđivanje osobnih podataka kandidata u svrhe vezane uz natječaj.
- Potvrda o nekažnjavanju.

Datum popunjenja radnog mjesta: najranije od 12. kolovoza 2022. godine

Krajnji rok za predaju natječaja: 31. ožujka 2022. godine

Način podnošenja natječaja:
Natječaji se podnose poštanskim putem na adresu Hrvatske državne samouprave – Országos Horvát Önkormányzat, 1089 Budapest, Bíró Lajos u. 24., s naznakom: 80/12-2022., igazgató.

Krajnji rok za vrednovanje pristiglih natječaja: 31. svibnja 2022. godine.

Mjesto i način službene objave natječaja:
www.kozigallas.gov.hu, www.horvatok.hu

PARLAMENTARNI IZBORI 2022.

Poštovane Hrvatice i Hrvati!

Molimo Vas upišite se u registar hrvatskih birača!

Registraciju možete obaviti na internetskoj stranici www.valasztas.hu klikom na poveznicu *„Ügyintézés"* ili osobno u mjesnom uredu samouprave gdje možete zatražiti pomoć u ispunjenju obrasca.

[X] **horvát**

[X] **„Kérem, hogy nemzetiségi névjegyzékbe vételem az országgyűlési képviselők választására is terjedjen ki** (ebben az esetben pártlista helyett nemzetiségek listájára szavazhat)."

Kao registrirani hrvatski birač, imate pravo glasati na bilo kojeg pojedinačnog kandidata u Vašem izbornom okrugu i na listu Hrvatske državne samouprave.

Ako ste u zaprimljenoj „OBAVIJESTI O UPISU U REGISTAR BIRAČA" navedeni s pravom glasa na Hrvatsku državnu listu, nemate nikakve dodatne obveze. Slobodno možete pristupiti izborima te ojačati legitimitet liste Hrvatske državne samouprave i predstavnika Hrvata u Mađarskom parlamentu.

Na izborima 3. travnja 2022. glasujte na listu Hrvatske državne samouprave!

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA: Branka Pavić Blažetin, tel.: +36 30 396 1852, e-mail: branka@croatica.hu, NOVINARI: Stipan Balatinac, e-mail: balatinacz66@gmail.com, Bernadeta Blažetin, e-mail: beta@croatica.hu, Timea Horvat, e-mail: tiho@croatica.hu, RAČUNALNI SLOG: Anna Kondor, e-mail: nusi.glasnik@gmail.com, LEKTOR: Ivan Tomek, e-mail: tomekivan@t-email.hu, ADRESA: 1093 Budapest, Lónyay u. 18/b. Tel. + 36 30 436 1146, e-mail: glasnik@croatica.hu – ZA OSNIVAČA: Savez Hrvata u Mađarskoj. IZDAVAČ: Croatica Nonprofit Kft. RAVNATELJ: Čaba Horvath. List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi pretplate na žiroračun: ERSTE Bank Hungary Zrt. 11600006-00000000-78637100, uredništvo Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Pretplata na godinu dana iznosi 9000 Ft. Tjednik se financira iz državnog proračuna Mađarske. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Nonprofit Kft., 1093 Budapest, Lónyay u. 18/b.
HU ISSN 1222-1270